

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Centvriæ Selectorvm Casvum Conscientiæ. I. II. III.tia

Burghaber, Adam

Fribvrgi Brisgoiæ, 1665

20. Evlogivs die festo laborans, idque in communi tantùm apprehendens,
esse peccaminosum, no[n] peccat idcirco mortaliter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40942

ebrietatem, homicidium. &c. Respondetur. Satisfacere Equitium, prædicto modo se accusando. Ita Vasq. 1. 2. D. 94. cap. 3. n. 9. Granad. Bonac. Azor, & alij, quos referunt & sequuntur Cardin. de Lugo de Pœnit. D. 16. f. 9. n. 440. & Dicastillo de Pœn. D. 9 à n. 14. Ratio est. Tum quia nemo dicitur peccare etiam quoad denominationem tunc, quando impedire nequit, siquidem deest libertas ad actum peccaminosum necessariò requisita. Tum quia actus externi, etsi malitiam non habeant distinctam ab internis, informantur tamen ab istis, & sunt peccata, cum absolutè, dum fiunt, impediri possint; quod secus est in casu nostro, ubi idcirco mors secuta est tantum effectus peccati, non autem ipsum peccatū.

Vnde patet ad primam rationem in contrarium. Ad secundam concedimus, nunquam hæc confitenda esse (saltem per se loquendo, quidquid sit ratione censuræ fortè annexæ, aut obligationis restituendi &c. de quo Diana P. 8. T. 7. R. 85) Si positâ causâ nunquam impediri possint, ut nunc ponimus; non tamen idcirco imprudentiæ arguendi sunt pœnitentes, qui addunt in confessione, num effectus sint secuti; sic quippe & malitiam actus præcedentis, & statum suum exactiùs exprimere volūt; laudabiliter quidè, non tamen necessariò.

XX. Eulogius opifex laborat die festo, quod tamen confuse & in genere videtur ipsi esse peccatum,

num, licet determinatè & in specie nihil occurrat, num graue, an leue sit. Queritur. Vtrum sic laborando mortale, vel veniale peccatum committat?

Videtur committi mortale. Ita Vasq. in l. 2. D. 59. c. 3. Thom. Sanch. Tom. 1. Sum. L. 1. c. 1. n. 9. Ioan. Sanch. in select. D. 18. n. 1. Palao Tr. 1. D. 1. pu. 3. n. 6. & alij, quia in simili communis sententia docet, qui aliquid operatur ex obiecto venialiter duntaxat malo, dubitans, num sit mortale, peccat mortaliter. Ergo pari ratione, qui habet iudicium errans, quo putat aliquid esse peccatum, non distinguens, num mortale, aut veniale sit, faciendo contra talem conscientiam peccabit mortaliter. Sayrus L. 1. c. 4. n. 20. & alij RR. post Navarr. prelude 9. n. 9. non prorsus his consentiunt, rati attendendam esse materiam, in quam tendat tale iudicium seu dictamen, & peccatū fore tale, qualis materia illa, nempe vel veniale, si sit leuis, vel mortale, si sit gravis:

Resp. Committi solū veniale. Ita Valent. Cordob. Tann. Tom. 2. D. 2. q. 4. d. 2. n. 24. Arriag. Tom. 3. D. 13. de peccat. n. 7. Bresserus L. 5. n. 205. & alij. Ratio est, Tum quia operans præsumitur se virtualiter & interpretativè ad mitiorem partem determinare, cum hinc agatur de re admodum odiosâ, & iuxta regulam iuris *odiosa sint restringenda*. Tum quia, vbi non agnoscitur culpa mortalis, non potest imputari voluntati. Atqui ex hypoth.

hic non agnoscitur vlla ratio mortalis. Ergo, &c. Tum quia durissimum est dicere, hominem cum tali cognitione, si faciat iocosam, ac tenuissimum mendacium, peccare mortaliter, & mereri æternas inferni pœnas, cum nullam de peccato mortali habuerit cognitionem. Ergò tunc peccat solùm venialiter. Ergò etiam si grauis foret materia in seipsâ, si tamen cum eadem prorsus cognitione processisset, solùm peccaret venialiter, cum gravitas malitiæ in actu non desumatur tantùm ab ipsâ re extrinsecâ, sed intrinsecâ huius cognitione & amore.

Atque ex his patet etiã ad rationẽ in oppositũ, in quã cum malitia mortalis aliquo modo appareat, meritò voluntas eam acceptare censetur, quod secus se habet in casu nostro.

XXI. *Evagrius Clericus horas suas Canon. ad quas tenetur, absque vllâ devotione, & attentione internâ persolvit sponte inter illas cogitatione ad alia distractus. Queritur, An peccet mortaliter?*

Videtur sic peccare mortaliter. Ita Navarr. Sotus, Caietan. Less. Bonac Azor, Sanch. Reginald. Suarez T. 2. de Relig. L. 3. c. 4. Palao Tr. 7. D. 2. p. 3. & plures alij. Moventur, tum quia C. dolentes, præcipit recitationem devotam. tum quia absque internâ attentione nulla est oratio. Ergo hoc ipso, quod Evagrius sub mortali ad orationẽ obligetur, sub mortali quoque obligatur ad aliquam internam attentionem.

Resp.